

ΙΕΡΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΠΡΟΝΟΙΑ, ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝΗ ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ»

ΕΤΟΣ Β' | ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ τῇ 31 Μαρτίου 1912 | ΑΡΙΘ. 52

«Τί ζητείτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν ; οὐκ ἔστιν ἦδη, ἀλλ' ἠγέρθη».

(Λουκ. κδ', 5).

Ο ΑΝΑΣΤΑΣ ΚΥΡΙΟΣ

« Οὐκ ἔστιν ᾧδε. Ἠγέρθη ». (Ματθ. 28,6).

Ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ἐν Γολγοθᾷ σταυροῦ ἔλαβε χώραν τῇ 3ῃ μ. μ. τῆς Παρασκευῆς τῆς 7ῆς Ἀπριλίου (ν), τὸ γεγονός δὲ τοῦτο ἐσημειώθη διὰ τινων ὑπερφυσικῶν σημείων, οἷα τὸ σχίσμα τοῦ καταπετάσματος τοῦ Ναοῦ, ὁ σεισμός καὶ τὸ ἀνοιγμα τῶν τάφων. Ἀμέσως δὲ μετὰ τὸν θάνατόν Του τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καταβιβασθὲν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου καὶ τοῦ Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, οἱ ὁποῖοι εἶχον λάβει τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν παρὰ τοῦ Πιλάτου, καὶ περιτυλιχθὲν ἐν συνδόνι μετὰ ἀρωμάτων, κατετίθη ἐν μνημείῳ καιῷ, ὅπερ ἦτο ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Ἰωσήφ, οὐ μακρὰν τοῦ Γολγοθᾶ. Οὕτω δὲ τὸ σῶμα ἔμεινεν ἐν τῷ μνημείῳ μέρος τῆς Παρασκευῆς, καθ' ὅλον τὸ Σάββατον, καὶ μέρος τῆς Κυριακῆς, ἵνα, κατὰ τὸν ὑπολογισμόν τῶν Ἰουδαίων, κληθῶν τρεῖς ἡμέραι. Τὴν Κυριακὴν δὲ λίαν πρωῶ, γυναῖκες τινες, ἀτήκουσαι εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, ἦλθον εἰς τὸν τάφον φέρουσαι ἀρώματα, τὰ ὁποῖα ἐκ τῶν προτέρων εἶχον ἐτοιμάσει. Μία δὲ ἐξ αὐτῶν ἦτο Μαρία ἡ Μαγ-

δαληνὴ, πρώτη ἐλθοῦσα καὶ εὐροῦσα τὸν τάφον κενόν, ἔσπευσε νὰ ἀναγγέλλῃ τοῦτο εἰς τὸν Πέτρον. Αἱ δὲ ἄλλαι γυναῖκες φθάσασαι εἰς τὸν τάφον, καὶ εὐροῦσαι τὸν λίθον ἀποκεκλισμένον, εἰσῆλθον ἐκεῖ, καὶ εἶδον δύο ἀγγέλους μὲ ἀστράπτουσα ἰμάτια, οἱ ὁποῖοι εἶπον εἰς αὐτὰς ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν.

Ἐκ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ δυνάμεθα νὰ λάβωμεν σπουδαῖα καὶ λίαν ὠφέλιμα μαθήματα διὰ τὴν χριστιανικὴν ἡμῶν ζωὴν Καί:

1ον. Ἐχομεν τὰς πιστὰς γυναῖκας. Αἱ γυναῖκες εἶναι πρῶται εἰς τὸν τάφον· ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἠγαθοποίησε τὴν Μαρίαν τὴν Μαγδαληνὴν, ὅπερ εἶναι τύπος τοῦ τί ἔκαμεν ὑπὲρ τοῦ φύλου αὐτῆς. Ἐξ αὐτῆς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἶχεν ἐκβάλλει ἐπὶ δαιμόνια, καὶ αὐτὴ πλήρης εὐγνωμοσύνης, τρέχει εἰς τὸν τάφον. Ὁ Ἰησοῦς ἔχει ἀφαιρέσει ἀφόρητα βάρη ἀπὸ τῶν λεπτοφυῶν ὧμων τοῦ γυναικείου φύλου· ἀνευ τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ ἡ γυνὴ πρὸ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνδρός ἐκπίπτει ὅπου

δὲ ὁ Χριστὸς κυβερνᾷ, ἡ γυνὴ εἶναι βασίλισσα ἐν καλῶς κυβερνωμένῳ οἴκῳ ὅπου ἐπικρατοῦν αἱ ἀρχαὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ γυνὴ, ὡς σύζυγος καὶ ὡς μήτηρ, εἶναι ἐντιμος καὶ σεβαστή.

2ον. Ἐχομεν τὴν πρωῶν ἡν χαράν. Αὕτη ἦτο πρῶτα « μετὰ τῆς χαρᾶς ». Ἡ νύξ εἶχε παρέλθει, καὶ ἡ αὐγὴ εἶχεν ἀνατελεῖ· ἡ ἀχλὺς εἶχε διασκεδασθῆ, ὁ δὲ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης εἶχεν ἀνατελεῖ μεγαλοπρεπῆς ἐκ τοῦ τάφου· οἱ μαθηταὶ ἐπληρώθησαν χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. Δυνάμεθα νὰ συγκρίνωμεν τὸν θάνατον καὶ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸ μυθολογούμενον ἄγαλμα τοῦ Μέμνονος, τὸ ὁποῖον ἐξέβαλλεν ἤχους θρηνώδεις κατὰ τὴν νύκτα, ἀλλὰ μελωδικούς κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου.

Ἡ νύξ τῆς λύπης, καθ' ἣν ὁ Ἰησοῦς ἔκειτο ἐν τῷ τάφῳ, κατέστησε τὴν αὐγὴν λαμπροτέραν. Πόσον ῥοδόχρουν πρέπει νὰ ὑπῆρξε τὸ στερέωμα εἰς τὰς καρδίας ἐκείνας, αἵτινες ἐπὶ τοσοῦτον ἦσαν βεβυθισμένοι εἰς τὸ σκότος καὶ τὰ δάκρυα! Ὁ σταυρὸς καὶ ὁ τάφος πρέπει νὰ προηγῶνται τῆς Ἀναστάσεως. Αἱ χαρὰὶ ἡμῶν εἶναι πολλακίς πλουσίαι καὶ τρυφεραὶ σκιαὶ ἐρριμμένα ὑπὸ τῶν θλίψεων ἡμῶν.

3ον. Ἐχομεν τὸν Ἀναστάντα Χριστόν.

α'. Οὗτος εἶναι ζῶν Σωτήρ. Ὁ θάνατος εἶχε κάμει, διὰ χεῖριστον ἠδύνατο νὰ κάμῃ. « Ἐγενόμην νεκρός· καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ». Ἰστάμενος ἐγγὺς εἰς Ἐκείνον τὸν ἀνοικτὸν τάφον ἠδύνατο νὰ λέγῃ: « Ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ ». « Ἐγὼ εἰμι ὁ ζῶν ». « Καὶ ἰδοὺ εἰμι ζῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ». Ὁ θάνατος οὐδέποτε πλέον θὰ κλεισθῆ ἐκ νέου· ἐκείνους τοὺς ὀφθαλμούς. Πόσον δὲ ἀληθέστερον εἶναι τοῦτο μετὰ τὴν Ἀνάληψιν, ὅτε καθίσας ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης εἶναι « πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν (= μεσιτεύειν) ὑπὲρ αὐτῶν, τ. ἔ. τῶν προσερχομένων δι' Αὐτοῦ τῷ Θεῷ ». (Ἐβρ. ζ', 25).

β'. Οὗτος εἶναι ἀγαπῶν Σωτήρ. Ἠγάπησε τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἀποθάνῃ, χωρὶς νὰ παύσῃ ἀγαπᾶν τὴν ἀγάπην Του δὲ ταύτην ἐγνώρισεν ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. Αὕτη δακρῦουσα εἶδε τινα πλησίον τῆς, ὃν ἐξέλαβεν ὡς τὸν κηπουρόν, καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶχε μίαν μόνην λέξιν νὰ εἴπῃ: « Μαρία », ἐξ ἧς αὕτη ἀεγνώρισεν τὴν πλήρη ἀγάπης φωνὴν Του.

γ'. Οὗτος εἶναι φιλόνητος Σωτήρ. Διὰ τῶν ἀγγέλων ἔστειλε φιλόνητον ἀγγελίαν εἰς τὸν Πέτρον: « Ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς Αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ». (Μάρκ. ισ', 7). Καὶ εἰς τὸν Πέτρον τὸν ἀποστάτην, τὸν

ἀρηθθέντα Αὐτὸν τρεῖς μεθ' ὁρ-
κου! Ὅποια ἐκκλητικὴ φιλαν-
θρωπία πρὸς τὸν Πέτρον ἐν τῇ
ἀποκαταστάσει αὐτοῦ εἰς τὸ ἀπο-
στολικὸν ἀξίωμα του. Καὶ βρα-
δύτερον — μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ
Κύριος ἡμῶν εἶπεν εἰς τὸν Πέ-
τρον: «Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς Με;
Ποίμαινε τὰ πρόβατά Μου». (Ἰω.
κ', 16). Οὗτοι εἶναι οἱ λόγοι
πρὸς τὸν δειλὸν ἀποστάτην, δι' ὧν
ἀποκατέστησεν Αὐτὸν εἰς ἔντιμον
ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Του θέσιν.

Ὅποιαν φιланθρωπίαν ἔδειξε
πάλιν πρὸς τὸν Θωμᾶν!, εἰς ὃν
εἶπε: «Φέρε τὸν δάκτυλόν σου
ᾧδε, καὶ ἴδε τὰς χειρὰς Μου, καὶ
φέρε τὴν χειρὰ σου, καὶ βάλε εἰς
τὴν πλευρᾶν Μου». (Ἰω. κ', 27).
Ὁ Ἰησοῦς δὲν μένει ἐν τῷ με-
γαλείῳ Του, ἀλλὰ μὲ τὴν γλυκυ-
τάτην χάριν, ὑποτάσσεται εἰς τὰς
τραχυτάτας δοκιμασίας, ἵνα στη-
ρίξῃ ἀπιστοῦντα μαθητὴν.

δ'. Οὗτος εἶναι Βασιλεὺς
Σωτήρ. «Ἐδόθη Μοι πᾶσα ἐ-
ξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς»,
(Ματθ. κη', 18), εἶπεν ἀμέσως
μετὰ τὴν Ἀνάστασιν Του εἰς τοὺς
μαθητάς. Πᾶσα ἐξουσία ἐν τῇ
φύσει καὶ ἐν τῇ χάριτι εἰς Αὐτὸν
ἀνήκει. Οἱ ὑπουργοὶ Του εἶναι
ἄγγελοι Βασιλέως, καλεῖ δὲ πάν-
τα ἄνθρωπον ἵνα ἐν ἀγάπῃ γένη-
ται ὑπῆκόος Του, ἡ Βασιλεία
Του οὐδέποτε ἐκπίπτει, τούναν-
τιον εἶναι αἰώνιος. Πόσον πολύ-
τιμος εἶναι ἡ προστασία καὶ ἡ ἀ-

γάπη τοσοῦτον παντοδυνάμου ὁ-
σον καὶ αἰωνίου Βασιλέως.

ε'. Οὗτος εἶναι πατρὸν Σω-
τήρ. «Ἐγὼ μεθ' ἡμῶν εἰμι πά-
σας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντε-
λείας τοῦ αἰῶνος». (Ματθ. κη',
20). Ὁ Χριστὸς μεθ' ἡμῶν
πάντοτε. Πόσον παρήγοροι λό-
γοι! Ὁ Χριστὸς εἶναι μεθ' ἡ-
μῶν ὅπου καὶ ἂν ὑπάγωμεν. Ὁ
Χριστὸς ἐγένετο Ἐμμανουήλ. Θεὸς
μεθ' ἡμῶν, ὅτε τὸ πρῶτον ἐνσαρ-
κωθεὶς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον. Ὁ
Χριστὸς διακηρύττει ὅτι εἶναι
πάντοτε Ἐμμανουήλ μεθ' ἡ-
μῶν, μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἐπι-
γείου Αὐτοῦ διακονίας. Εἶναι
μεθ' ἡμῶν καθημερινῶς ἵνα
συγχωρῇ, εἶνε καθημερινῶς μεθ'
ἡμῶν ἵνα ἀγνίξῃ καὶ ἐνισχύῃ,
εἶναι καθημερινῶς μεθ' ἡμῶν
ἵνα προστατεύῃ καὶ φυλάττῃ, εἶ-
ναι καθημερινῶς μεθ' ἡμῶν
ἵνα ὁδηγῇ, εἶναι μεθ' ἡμῶν ἐν
ταῖς θλίψεσιν, εἶναι μεθ' ἡμῶν
ἐν τῇ χαρᾷ, εἶναι μεθ' ἡμῶν ἐν
ἀσθενείαις, εἶναι μεθ' ἡμῶν ἐν
ὕγειᾳ, εἶναι μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ
ζωῇ, εἶναι μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ θά-
νατῷ, εἶναι μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ
παρόντι, εἶναι μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ
αιωνιότητι. Ποῖαν ἰσχυροτέραν
ταύτης παρηγορίαν καὶ ἐνίσχυσιν
δύναται οἱ πιστοὶ νὰ ἐπιθυμοῦν;
Ὅτι δήποτε καὶ ἂν συμβάλῃ
εἰς αὐτούς, οὔτι, ἐν τέλει, οὐδέ-
ποτε εἶναι ἐντελῶς ἄνευ φίλων
καὶ μεμονωμένοι. Ὁ Χριστὸς εἶ-

ναι πάντοτε μεθ' ἡμῶν. Ἄς πι-
στεύωμεν, καὶ ἕως μὴ φοβώμεθα.
Οὐδεὶς ἔχει τοιοῦτον Βασιλέα,
τοιοῦτον Ἱερέα, τοσοῦτον σταθε-
ρὸν Σύντροφον, καὶ τοιοῦτον ἀ-
ναμάρτητον Φίλον, ὡς οἱ ἀληθεῖς
δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ.

4ον. Ἐχομεν τὴν σημε-
σίαν τῆς Ἀναστάσεως.

α'. Ἡ Ἀνάστασις ἀποδεικνύει
ὅλας τὰς ἀξιώσεις τοῦ Χριστοῦ.
Αὕτη εἶναι ὡς σφραγὶς ἐπὶ τοῦ
γεγονότος ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο Υἱὸς
τοῦ Θεοῦ, δι' αὐτῆς ἡ κατηγορία
τῆς ἀπάτης ἐσαρώθη, τοῦ Θεοῦ
ἀντιαποκριθέντος εἰς τὰς ἀξιώ-
σεις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' αὐ-
τῆς ἡ ἀπόφασις τοῦ συνεδρίου ἀ-
νετιράπη, αἱ δὲ σφραγίδες τῆς
Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ἐθραύ-
σθησαν. «Οὗτος ὠρίσθη (=ἀπε-
δειχθη) Υἱὸς Θεοῦ ἐν δυνάμει ἐξ
ἀναστάσεως νεκρῶν». (Ρωμ. α',
4).

β'. Ἡ ἀνάστασις ἀπέδειξε τὴν
ἀποδοχὴν καὶ τὴν ἐπάρεθειαν τοῦ
ἔργου τοῦ Χριστοῦ. Ἀπέθανε
διὰ τῆς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἀλλ' «ἡ-
γέρθη διὰ τὴν δικαιοσύνην ἡμῶν».
(Ρωμ. δ', 25). Ἐντεῦθεν τὸ ἀκα-
ταμάχητον ἐπιχειρημα τοῦ Παύ-
λου: «Τίς ὁ κατακρίνων; Χρι-
στὸς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ καὶ
ἐγερθεὶς, ὅς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ
τοῦ Θεοῦ, ὅς καὶ ἐντυγχάνει (=
μεσιτεύει) ὑπὲρ ἡμῶν». (Ρωμ. η',
34). Τοῦ Θεοῦ ἡ δικαιοσύνη ἐν-
τελῶς ἱκανοποιήθη, ἢ ἄλλως, ὁ

Θεὸς οὐδέποτε θὰ ἐπληυθέρωνε
τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ ἁμαρτω-
λοῦ ἀπὸ τῆς εἰρηκτῆς τοῦ τάφου.

γ'. Ἡ Ἀνάστασις ἀπέδειξε
τὴν ἱκανότητα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸ
κατανικῆσαι τὸν φοβερώτατον ἡ-
μῶν ἐχθρόν. «Μετέσχε σαρκὸς
καὶ αἵματος, ἵνα διὰ τοῦ θά-
νάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος
ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι
τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τού-
τους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ
παντὸς τοῦ ζῆν (=βίου) ἔνοχοι
(=ὑποκείμενοι) ἦσαν δουλείας».
(Ἐβρ. β', 14—15). Ἡ ἐκ τοῦ
τάφου Ἀνάστασις Του, ἀπέδειξε
ὅτι κατώρθωσε τοῦτο τὸ μέγα ἔρ-
γον. Ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη, καὶ ἡ-
δη δύναται νὰ προκαλῆ τὸν θά-
νατον, λέγων: «Ποῦ σου, θάνατε,
τὸ κέντρον; Ποῦ σου, ἄδη, τὸ νύ-
κος;» (Κορ. Α', ιε', 55).

δ'. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ
εἶναι τὸ παράδειγμα, ἡ ἀπαρχή,
καὶ ἡ ἀπόδειξις τῆς ἡμετέρας Ἀ-
ναστάσεως. «Ὁ ἐγείρας τὸν Κύ-
ριον Ἰησοῦν, καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰη-
σοῦ ἐγερεῖ». (Κορ. Β', δ', 14).
Ἦδη «εἰ Χριστὸς κηρύττεται ὅτι
ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγου-
σί τινες ἐν ὅμῳ ὅτι Ἀνάστασις
νεκρῶν οὐκ ἔστι;» (Κορ. Α', ιε',
12).

Ὁ Ἰησοῦς λέγει: «Ὅτι ἐγὼ
ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε». (Ἰω. ιδ',
19). Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ
Ρωμαῖοι εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ
φωτίζουσαν τοὺς τάφους τῶν οἰ-

κείων των. Πολλοὶ τάφοι τούτων ἀνοιχθέντες εὐρέθησαν ἔχοντες ἐν τινι γωνίᾳ λυχνίαν καὶ παρ' αὐτῇ ἔδραν, δεκνύοντες τὸν κοινωνικὸν βαθμὸν τοῦ ἐνταφιασμένου. Πτωχοὶ ἐθνικοὶ! Εἶχον ἀνάγκην φωτός. Ἄλλ' ἡμεῖς ὡς Χριστιανοί, δὲν ἔχομεν τὴν ἀνάγκην τοιοῦτου φωτός, διότι ἰστάμενοι καὶ ἐμβλέποντες εἰς τὸν τάφον δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν τὸν ἄγγελον τῆς ἀθανασίας ἰστάμενον ἐκεῖ μὲ ἀκτινοβολοῦν πρόσωπον, καὶ οὐρανίους λόγους.

Καὶ ἤδη ὁ Ἰησοῦς ἀποκυλίσας τὸν λίθον καὶ ἐξελθὼν τοῦ τάφου, ἐνίκησε τὸν θάνατον, οὐχὶ μόνον δι' ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν λαόν Του. Ἐὰν δὲ ἡ Κεφαλὴ ἀνέστη, καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος Του θὰ ἀναστηθῶσιν ἐν τῷ ὠρισμένῳ καιρῷ. Εἶθε δὲ πάντες ἡμεῖς νὰ εὐρεθῶμεν ζῶντα μέλη τοῦ ἐνδόξου σώματος Του—τῆς Ἐκκλησίας Του—κατάλληλα δὲ διὰ τὴν Ἀνάστασιν, καὶ διὰ τὴν συμμετοχὴν ἡμῶν εἰς τὴν αἰωνίαν δόξαν Του. Ἀμήν. *

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΣ

Μετὰ μεγάλην εὐχαριστήσεως μεταφέρομεν εἰς τὰς στήλας τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάρπου» τὸ κατωτέρω ἄρθρον, δημοσιευθὲν τελευταίως ἐν τῷ Ῥωσικῷ περιδικῷ «Χριστιανῷ» ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ καθηγητοῦ τῆς ἐν Κιέβῳ Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Β. Πεδνίτσκο. Ἡ μετάφρασις αὐτοῦ ἀφελεῖται εἰς νέον συνεργάτην τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ τὸν ἑλλ. κ. Χ. Δ. Παπαδόπουλον, ὅστις ἐκφράζονται θερμαὶ εὐχαριστίαι μετὰ τῆς παρακλήσεως, ὅπως συχνάκις εὐαρεστητῆται νὰ παρέχη τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάρπου» τοιαῦτα πνευματικὰ ἐντρυφήματα.

Μία ἐκ τῶν ἐν χρήσει καὶ τῶν τὰ μάλιστα κοινῶν ἑνωτικῶν ἐν τῇ συγχρόνῳ ἀνεπτυγμένῃ κοινωνίᾳ εἶνε ἡ ἔννοια τῆς προόδου, ὑφ' ἣν ὑπονοεῖται ὁ νόμος τῆς βαθμιαίας ἀναπτύξεως καὶ τελειοποιήσεως τῆς ἀνθρωπότητος, ἄλλαις λέξεσιν, ὁ νόμος τῆς πρὸς τὰ πρόσω κινήσεως ἀπὸ τοῦ ἀτελεστέρου πρὸς τὸ τελειότερον.

Πάντες ἀναγνωρίζουσι τὴν δύ-

ναμιν καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ἱστορικοῦ τούτου νόμου καὶ πάντες, κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀντιλήψεως, θὰ ἐπεθύμουν νὰ συμβάλωσιν εἰς τὴν ὅσον ἔνεστι ταχύτεραν καὶ ἐπιτυχεστέραν ἀνάπτυξιν καὶ τελειοποίησιν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῇ ὑφισταμένων θεσμῶν.

Ἐν τούτοις ἀνθρωποὶ τινας λογι-

καὶ σακαπνεῖς τῆς ἱστορικῆς προόδου, ἐν ταῖς ἀνεπτυγμέναις δὲ τάξεσιν ὅλων τῶν ἔθνῶν ὑπάρχουσιν ὁλόκληροι ἕμιλοι ἀνθρώπων, οἵτινες καὶ μόνον οἰκαιοποιοῦνται τὸν τίτλον «προοδευτικοί», πάντας δὲ τοὺς ἄλλους, τοὺς μὴ συμμεριζομένους τὰς τάσεις καὶ πεποιθήσεις αὐτῶν, ὀνομάζουσι καὶ λογιζονται ἰσοδομοῦς, ὡς οὐχὶ μόνον ἀνακόπτοντας τὴν προοδευτικὴν κίνησιν τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ συντελοῦντας εἰς τὴν ὀπισθοδρομίαν αὐτῆς. Οἱ οὕτως ὀνομαζόμενοι προοδευτικοί, διακρίνονται οὐχὶ εὐνοϊκῶς καὶ πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὸν Χριστιανισμόν. Τὴν λέξιν «προόδος» δύναται νὰ ἴδῃ τις κεχαραγμένην ἐπὶ τῆς σημασίας τῶν ἀπίστων τούτων ὀρθολογιστῶν (sic!) καὶ ὑπὸ τὴν σημαίαν ταύτην ἡ ἀπιστία ἀναλαμβάνει τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν θεσμῶν αὐτῆς, ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῶν αἰώνιων ἐκείνων ἀρχῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἠθικότητος, τῶν στερεωθεισῶν ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ πίστις, ἡ θετικὴ πίστις, ἡ ἐπιθυμοῦσα νὰ διαφυλάξῃ ἀδιασειστούς τὰς δοθείσας ὑπὸ τῆς θείας ἀποκαλύψεως ἀληθείας, καὶ ὁ Χριστιανισμὸς μετὰ τῆς θεοδημίτου Ἐκκλησίας, ἦτις κατὰ θεῖαν ὑπόσχεσιν θέλει διατηρηθῆ μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος καὶ ἤς οὐ κατισχύσουσι πύλαι Ἄδου, εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀπίστων ὀρθολογιστῶν ἐμφανίζονται ὡς δύναμις ἀνακόπτουσα καὶ παρα-

κωλύουσα τὴν πρὸς τὰ πρόσω ταχθεῖαν ἀνάπτυξιν τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ πᾶν, ὅπερ ἔχεται τῆς Πίστεως, πᾶν, ὅπερ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅπερ προέρχεται ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, φαίνεται αὐτοῖς ὀπισθοδρομικόν, στάσιμον, νεοαρκαμένον, ἀναίσθητον. Ἀκριβῶς δὲ ἔνεκα τούτου οὗτοι θὰ ἐπεθύμουν, ὅπως ἀπὸ τῶν ὀδῶν, ἐν ταῖς ὁποῖαις βαδίζει ἡ ἀνθρωπότης, ἀπομακρυνθῶσι πᾶσαι αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις, διατάξεις καὶ θεσμοί, ὡς ἔφερον ὁ Χριστιανισμὸς, καὶ αἵτινες φαίνονται αὐτοῖς προσκόμματα εἰς τὰς προοδευτικὰς αὐτῶν τάσεις, πρὸς τοὺς ἰσχυρὰς δὲ πίστεως ἀνθρώπους διακρίνεται ἐχθρικῶς καὶ περιφρονητικῶς, ὡς πρὸς ἀνθρώπους στασιμότητος, ἀνθρώπους σκότους καὶ θανατηφόρου ἀκινήσεως!

Ἐν τούτοις ἡ ἰδέα τῆς προόδου οὐδόλως εἶνε ξενὴ πρὸς τὸν Χριστιανισμόν. Τοῦναντίον ἡ ἰδέα αὕτη μᾶλλον εἰς αὐτὸν ἀνήκει παρὰ εἰς οἰανδήποτε ἄλλην τάσιν σκέψεως ἀνεξάρτητον ἀπ' αὐτοῦ. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐνεργουσῶν δυνάμεων, οὐδεμία τόσον συνέβαλεν εἰς τὴν ἀληθῆ πρόοδον, ὅσον ἡ δύναμις ἐκείνη, ἣτις δηλοῦται διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐν αὐτῷ ἀκριβῶς τῷ Χριστιανισμῷ ἐνυπάρχει ὁ ὅρος τῆς προόδου, ἡ κινήτηριος καὶ διευθύνουσα αὐτὴν δύναμις.

Οὐχὶ ἄπαξ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δεικνύεται ὁ νόμος οὗτος τῆς βαθμια-

ας ἀναπτύξεως τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ ἐνεργῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, καὶ ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὁ Ἰησοῦς ἐξάρτῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς, ἐν τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων τῶν εὐρεθέντων ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς οὐρανόου διδασκαλίας. Ἐνθυμηθῆτε τὰς παραβολὰς αὐτοῦ περὶ τοῦ κόκκου τῆς σιναΐρας καὶ τῆς ζύμης :

« Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, λέγει ὁ Κύριος, κόκκῳ σιναΐρας, ὃν, λαβὼν ἄνθρωπος, ἐσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ὁ μικρότερον μὲν ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ ἀξήθῃ, μέζων πάντων τῶν λαχάνων ἐστὶ καὶ γίνεται δένδρον ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐξυμώθη ὅλον. (Ματθ. XIII 31—33).

Αἱ συγκρίσεις, ἃς μεταχειρίζεται ὁ Κύριος, λίαν καταφανῶς ἀποδεικνύουσιν, ὅτι αἱ ἠθικαὶ δυνάμεις, αἱ θεθεῖσαι ἐν τῇ ἀνθρωπότητι καὶ ἐνεργοῦσαι ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀγνώστου χρόνου, ἐκδηλοῦσιν ἑαυτὰς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πληρέστερον, καὶ οἱ ὑπέρχονται τῆς προόδου δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ ζωηροτέρας εἰκόνας πρὸς ἑκφρασιν τῆς ἱστορικῆς κινήσεως. Ὁ Ἰησοῦς ἐφελκύνει τὴν προσοχὴν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ παρόντος πρὸς τὸ μέλλον ἐν

τῇ ιδέᾳ περὶ τῆς τύχης τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἱστορία τῆς βασιλείας ταύτης χρησιμεύει ὡς διαρκῆς διαβεβαίωσης τῆς διδασκαλίας ταύτης τοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ τὸν νόμον τῆς βαθμιαίας ἀναπτύξεως, τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, εἰς ἕκαστον μέλος τῆς βασιλείας ταύτης δὲν παρηγγέθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ νὰ ἴσταται ἀκίνητον ἐπὶ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου· τὸναντίον προεγράφη, ἕως πάσης δυνάμει ἕκαστος προσπαθῇ νὰ ἀνέρχηται ἀπὸ μιᾶς βαθμίδος εἰς ἄλλην, ἀπὸ τῆς κατωτέρας εἰς τὴν ἀνωτέραν, ἀπὸ εὐχῆς εἰς εὐχάν. Ὁ Κύριος ἔθεσε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν πάντων τῶν πιστῶν Αὐτοῦ, ὑψηλὸν ἰεῶδες, πρὸς πραγματοποιήσιν τοῦ ὅποιου ἕκαστος αὐτῶν ὀφείλει νὰ τεύγῃ. « Ἐσεσθε τέλειοι, λέγει Οὗτος, ὡσπερ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ Οὐράνιος τέλειός ἐστιν. (Ματθ. I. 48). Αἱ τελειότητες τοῦ Πατρὸς ἡμῶν τοῦ ἐν Οὐρανοῖς εἰσὶν ἀπειροὶ καὶ στενὰ τὰ ὄρια τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἵνα δυνηθῶμεν ἡμεῖς νὰ πλησιάσωμεν κατὰ τι πρὸς τὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τεθὲν τοῦτο πρότυπον. Ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ πρότυπον τεῦτο, τόσον εἶνε λαμπρὸν καὶ τόσον ἔλκει πρὸς ἑαυτὸ, ὥστε ἄνθρωπος μετὰ χριστιανικῆς ψυχῆς, δὲν δύναται νὰ ἡσυχάσῃ, ἐφ' ἕσσαν δὲν ἐπιτύχῃ τοῦ ὀρισθέντος αὐτῷ σκοποῦ. Καὶ ἰδοὺ ψυχὴ πιστὴ εἰς τὴν κλήσιν τοῦ Χριστοῦ τρέχει πρὸς τὰ ἔμπρός, τρέχει ἀκουράστως ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τῆς νεότητος μέχρι τοῦ

γῆρατος καὶ ἀκόμη μέχρι τῶν ὀρίων τοῦ τάφου, ἵνα ἐνσαρκίωσῃ ἐν τῇ ἑαυτῆς ζωῇ, τὸ ἅγιον ἰεῶδες τὸ

γεῖσα τῶν δεσμῶν τοῦ σώματος θάκινῆται ὡς πλανήτης κατὰ τὸν νόμον τῆς ἀραιαίας ἑλξεως, διαρ-

Ἡ ὀχυμασία ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπολύτρωσις τοῦ Ἀπ. Πέτρου.

ὀπισθογόμενον ἡμῖν τὴν μακαριότητα καὶ τὴν χαρὰν. Πιστεύομεν ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος δὲν σταματᾷ τὴν πρὸς τὰ πρόσω ταύτην κίνησιν τῆς ψυχῆς, τὴν δοθεῖσαν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ διὰ πνεύματος τρεφομένην ἀνθρωπίνην ψυχὴν. Ἡ καθαρὰ Χριστιανικὴ ψυχὴ, ἀπαλλα-

κῶς πρὸς τὰ πρόσω κατὰ τὴν διεύθυνσιν ἐκείνην, ἥτις ἐδόθη αὐτῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς, ἐλκομένη ὑπὸ τῆς τάσεως νὰ ἐξομωθῇ τῷ Θεῷ καὶ νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὴν πηγὴν παντὸς φωτὸς καὶ πάσης χαρᾶς.

Τὸναντίον δὲ ἐκείνη ἡ πρόοδος,

ἦτις μετὰ ὑπεροψίας προσβλέπει πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀπορρέει ἐκ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐπιθεβαιούται διὰ τοῦ κύριου αὐτοῦ, δὲν ἐπεκτείνει τοὺς πόθους αὐτῆς τόσον μακρὰν, διότι αὐτὴ δὲν βλέπει τίποτε ἐκείθεν τοῦ τάφου, τὸ ὕστατον δὲ τέλος τοῦ ἀνθρώπου εἰρίσκει ἐν τῷ μαρτυρίῳ, ἐν τῷ θλιβερῷ καὶ ἐξησθενημένῳ γήρατι καὶ τῷ θανάτῳ.

Ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, εἴτε τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, τὸ πᾶν διευθύνεται πρὸς τὴν γενικὴν ἡμερικὴν ἡθικὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν, χάριν δὲ τοῦ σκοποῦ τούτου ὑφίστανται ἐν αὐτῇ καὶ διάφορα θεσμολογικὰ καὶ κληρίσεια καὶ διάφορα πνευματικὰ χαρίσματα. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐξηγῶν τὴν ἰδρυσιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, σκοποὺν ταύτης ὑποδεικνύει τὴν ἐξ αὐτῆς βοήθειαν πρὸς ἐπιτυχίαν ὠρίμου καὶ τελείας πνευματικῆς ἀναπτύξεως, ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν (λέγει ὁ Ἀπόστολος) ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ . . . . καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν Ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ Ἐυαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς Πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ (Ἐφεσ. IV.

2). Ἐξακολουθῶν δὲ τὸν λόγον ὁ Ἀπόστολος, τὸ πᾶν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς Θείας Οἰκονομίας περὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, ἀνάγει εἰς τοῦτο, ὅπως *μηκέτι ὄμεν νήπιοι, ἀλλὰ αὐξήσωμεν εἰς Αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός.* (Ἐφ. IV 14-15).

Δυνάμεθα λοιπὸν κατόπιν τούτων, διδασκαλίᾳ ἀναπτύσσουσαν καὶ ὑποβάλλουσαν τοιοῦτους κανόνες νὰ ἀνομάσωμεν στάσιμον καὶ ἀφιλοπρόδοτον. Τοῦναντίον ἡ οὐσία τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶνε ἡ ἰδέα τῆς προόδου καὶ τῆς διαρκούς ἀναπτύξεως τὴν ἰδέαν δὲ ταύτην παρέλαβον καὶ ἐσφραγίσθησαν ἄνθρωποι κομπάζοντες ἐπὶ ταῖς προοδευτικαῖς αὐτῶν τάσεσιν.

Ὁ Χριστιανισμὸς οὐχὶ μόνον ἐννοεῖ τὴν ἔννοιαν τῆς προόδου, ἀλλὰ χρησιμεύει καὶ ὡς ἀναπόφευκτος ὄρος δι' αὐτήν. Ἐν αὐτῷ ἐγκρύπτονται σπόροι καὶ δυνάμεις, αἵτινες κινουσι πρὸς τὰ πρόσω φύλας καὶ λαοὺς, ἄνευ τῶν ὁποίων στικματῶ καὶ πικραμορφουται ἡ ἱστορικὴ ἀνάπτυξις τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος δὲν ὑπῆρξε δύναμις, ἣτις θὰ εἶδιεν εἰς αὐτὴν τόσην σημαντικὴν κίνησιν πρὸς τὰ πρόσω, ὅσην ἔδωκεν ὁ Χριστιανισμὸς. Ὁ παλαιὸς προχριστιανικὸς κόσμος, ὁ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Σωτῆρος, διαρκῶς ἐξηστῆνει καὶ παρίστατο ἐξηγνητὸς καὶ σχεδὸν ἐτοιμοθάνατος. Ὁμοίως πρὸς γηραλέον δένδρον, ἄνευ φύλλων, σε-

σηπὸς, ἄνευ χυμῶν, ξηρόν. Ἄνθρωποι παρατηρητικοί, ἱκανοὶ νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὴν οὐσίαν τῶν φαινομένων, τὴν σχέσιν τῶν αἰτιῶν καὶ τῶν συνεπειῶν, ἀπογοητευμένοι καὶ ἄνευ ἐλπίδος προσέβλεπον πρὸς τὸ μέλλον, διαβλέποντες ἐν αὐτῷ μέλλουσαν γενικὴν καταστροφὴν, ἐὰν δὲν ἐπύρχετο μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς ζωῆς καὶ δὲν ἐπέστρεφεν ὁ ἀπολεσθεὶς ποτε χρυσοῦς αἰὼν.

Τὰ ἰδεώδη τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐστρέφοντο οὐχὶ πρὸς τὰ ἔμπροσ, ἀλλὰ πρὸς τὰ ὀπίσω, οὐχὶ πρὸς τὸ μέλλον ἀλλὰ πρὸς τὸ παρελθόν. Ἐνεφανίσθη ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἐνεστάλαξεν εἰς τὸ ἀποξηρανθὲν δένδρον νωποὺς καὶ ζωηφόρους χυμοὺς καὶ ἀναζωογονηθὲν τοῦτο ἤρξατο νὰ ἐκπέμπῃ ὀφθαλμοὺς καὶ κλάδους, νὰ καλύπτηται ὑπὸ φύλλων, νὰ αὐξάνῃ κατὰ πλάτος καὶ ὕψος. Ἐὰν ἅπασα ἡ ἀνθρωπότης παρουσιάζετο ὡς εἰς ὄργανισμὸς, τότε δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι ὁ ὄργανισμὸς οὗτος ἔδειξε ζωτικὰς δυνάμεις ἀναπτύξεως ἀκριβῶς μετὰ τὴν ἐποικοδομητικὴν ἐπιδρασιν τοῦ ζωηφόρου πνεύματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ζωοποιὸς πνοὴ τοῦ Χριστιανικοῦ πνεύματος, ἀναγεννήσασα τὸν ἐξηγνητὸν ὄργανισμὸν τῆς προχριστιανικῆς ἀνθρωπότητος, παρουσιάσθη ὡς ζωηρὰ κίνησις ἐν πάσαις ταῖς σφαίραις τῆς ἀνθρωπίνης δράσεως. Στρέψατε τὴν προσοχὴν Ὑμῶν ἐπὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς

ἀνθρωπότητος. Ἡ ἐν τῇ σφαίρᾳ ταύτῃ πρόοδος, πρόοδος πραγματικὴ καὶ ἀκατάσχετος, θεμελιούται μόνον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὑπῆρχεν ὡς γνωστὸν ἐπιστήμη καὶ πρὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἱστορίᾳ ἐσημειώθη πνευματικὴ κίνησις καὶ ἐνεφανίσθησαν μεγαλοφυεῖς φιλόσοφοι, πλουτίσαντες διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν τὴν σφαῖραν τῆς γνώσεως. Ἀλλὰ τίς θὰ ἀναλάβῃ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ δόξος τῆς γνώσεως καὶ τῆς σκέψεως, ἦν ἠκολούθησαν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς πνευματικῆς προόδου κατὰ τὴν ἀρχαίαν προχριστιανικὴν περιόδον, ἠγαγεν ἀπὸ τελειοποιήσεως πρὸς τελειοποίησιν καὶ ὅτι τὸ διανοητικὸν κεφάλαιον τὸ ὑπ' αὐτῶν συλλεχθὲν δὲν ἐξηγνητὸν ἀλλ' ἠδῆ ἠδῆ; Ὑπῆρξαν ἀναλαμπαί τινες, ὑπῆρξαν μαρμαρυγαὶ πνευματικῆς ζωῆς, ἀλλὰ σταθερὰ καὶ ἀπαυστος πρὸς τὰ πρόσω κίνησις δὲν ὑπῆρξεν. Περὶ τὸ τέλος τῆς ἀρχαίας ἐθνικῆς περιόδου ἡ πνευματικὴ παραγωγικὴ μεγαλοφυΐα πορουσιάζεται ἐξηγνητὴ μὲν, ἐκνευρισμένη καὶ δὲν ἐκδηλοῦται διὰ μεγάλων ἀνακαλύψεων. Τὸ κεφάλαιον τῆς γνώσεως, τὸ διὰ τῶν αἰῶνων ἐπισωρευθὲν, οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς ζωῆς γενεᾶς, ἔπαυσε πλέον νὰ ἐκτιμᾶται καὶ πάντες τὸ περιφρονουσι ὡς κίβδηλον νόμισμα.

(Ἐπεται ἡ συνέχεια).

Ἐν Κιέβη. X. Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΥΣΕΒΕΙΣ

Ἐπί τῃ εὐκαιρίᾳ τῆς θείας συνάξεως ἐνάρξεως τοῦ δευτέρου ἔτους τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάρπου» δημοσιεύομεν ἀσμένως πάλιν τὴν κατωτέρω τοῦ πολιτισμοῦ ἡμῶν συνεργάτου ἄλλ. κ. Ἰ. Δ. Διακωντοπούλου ἐπιστολήν, αἱ ἐν τῇ ἐποίᾳ διατυπούμεναι ἰδέαι εἶνε ἄξιαι μελέτης παρὰ τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν, τῶν ποθοῦντων νὰ βλέπωσι τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ προαγόμενον παρ' ἡμῖν.

Σεβασμιώτατε,

Εὐγνωμόνως πείθομαι εἰς τὴν εὐμενῆ ἀξίωσιν τῆς ἐντίμου Διευθύνσεως τοῦ προσφιλῶς μοι «Ἱεροῦ Πολυκάρπου», πατρικῶς μεθοδοθεῖσάν μοι ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος πρὸ τινων ἡμερῶν. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰδρύσεως τῆς θαυμασίας ἐργαζομένης «Εὐσεβείας», ὑποδείξας τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκδόσεως περιοδικοῦ πρὸς ἀσφαλεστέραν καὶ καρποφωτέραν διάδοσιν τῶν ὑπὲρ ὧν ἐνθέως ἀγωνίζεται γενναίων ἀρχῶν, ἐκ τῶν πρώτων ἐχειροκρότησα ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει αὐτοῦ, ὡς τῆς σπουδαιότητος τῶν ἐκφάνσεων τῆς εὐεργετικῆς δράσεως τῆς «Εὐσεβείας». Ἐπὶ τῇ διανοίξει νέου ὀρίζοντος ἀνά τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολήν, ἡ Μ. Ἀσία ἡγουμένης τῆς ἡμετέρας Σμύρνης ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων καλεῖται νὰ ἠγηθῇ ἐν τῇ διαμορφώσει τοῦ νέου βίου, ὃν πάντες ἀξιοῦμεν νὰ ἴδωμεν ἐγκαινιζόμενον ἐν μέσῳ ἡμῶν. Καὶ ἱστορικοὶ καὶ πραγματικοὶ λόγοι ἀναμφισβήτητοι καὶ τὸ δικαίωμα χορηγοῦσι καὶ τὸ καθήκον ἐπιβάλλου-

σιν εἰς τὴν ἡμετέραν φυλὴν, τὴν ἑλληνικὴν, νὰ παράσῃ τὴν σπουδαιότητα καὶ μονιμωτάτην συμβολὴν ἐν τῷ δημιουργικῷ τούτῳ ἔργῳ.

Διανύοντες κρίσιμον ἐν τῇ ἱστορίᾳ μεταβατικὴν περίοδον χρόνου, καθ' ἣν ἡ ἐν προσεχῇ μέλλοντι παρευδοκίμῃσι τῶν συνοίκων λαῶν βιάζεται καὶ βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν, εἴμεθα ἠθικῶς ὑπεύθυνοι ἀπέναντι καὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἐπιγινομένων, ἂν διαφυγῇ ἡμᾶς ἡ σπανία αὕτη εὐκαιρία ὅπως, ὑπὸ τὴν ἀέλπιτε θαυμασθεῖσαν σημαίαν τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, ὑπηρετοῦμενοι ὑπὸ τῆς ἀντοχῆς τοῦ λαοῦ ἡμῶν, ἀποδώσομεν εἰς τὴν πολυπαθῆ ταύτην χώραν ὅ,τι οἱ ξένοι ἐκάστοτε ἰδιοτελῶς εἰς αὐτὴν ἐπαγγέλλονται.

Τοιαύτας ἀρχὰς ἐξυπηρετῶν ὁ «Ἱερὸς Πολυκάρπος», δικαίως παρὰ πάντων ἐχαιρετίζεσθαι ἔμελλεν εἶνε πάντως ἡ μάλιστα παρήγορος ἀπόδειξις ὅτι ὁ λαὸς ἡμῶν οὐ μόνον

δὲν ἀπεξενώθη τῶν ἀρχῶν τούτων, ἀλλὰ καὶ προθύμως αὐτὰς ἀποδέχεται καὶ τιμᾷ. Αἱ θείαι τοῦ Εὐαγγελίου ἀλήθειαι, εὐπρόσδεκτοι μὲν εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἀλλ' ἰδιαίτητα εἰς τὸν ἐπεικῆ καὶ ξένον ἀποτόμων ἠθικῶν μεταπτώσεων χαρακτηρηὰ τοῦ ἡμετέρου λαοῦ, μεταδιδόμεναι εἰς αὐτὸν ὑπὸ διαφόρους τύπους, οὓς διεμόρφωσεν ἡ ὑγιὴς εὐσέβεια ἀληθῶν χριστιανῶν λογίων, πίπτουσιν ὁμολογουμένως εἰς γῆν ἀγαθὴν, παρασκευάζουσαι ὁμαλώτερον τὸ ἔδαφος πρὸς ἄνευ μεγάλων συγχλονησῶν ἐπίλυσιν κοινωνικῶν προβλημάτων, ἅτινα ἀδήριτος ἀνάγκη ὑποβάλλει σήμερον καὶ εἰς ἡμᾶς, ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν μόνον κατὰ τινὰ ξηνομανίας πιθηκισμῶν καὶ οἰοει ἀκαδημαϊκῶς, ἀλλ' ἴσως ἐν προσεχῇ μέλλοντι καὶ πολὺ πραγματικώτερον.

Ἄλλ' ἡ λαμπρὰ «Εὐσέβεια» ἐξασφαλίσασα οὕτως ἐπιτυχῶς τὸ ἐν μέσῳ τοῦ πολλοῦ λαοῦ τελεσιουργὸν αὐτῆς ἔργον δύναται μετὰ θάρρους καὶ ἀδιαφιλονεικίτου κύρους ν' ἀποταθῇ καὶ πρὸς τοὺς ἀξιοῦντας ὅτι οὕτως ἢ ἄλλως ἴστανται ἀνωτέρω τοῦ γεωργοῦ, τοῦ χειρῶνακτος, τοῦ ἐργάτου. Οἱ θρησκευτικοὶ καὶ κοινωνικοὶ κίνδυνοι μεταξὺ τῆς καλουμένης «ἡγέτιδος» ταύτης τάξεως εἶνε πολλῶν μεγαλειότεροι καὶ συχνότεροι ἢ μεταξὺ τοῦ πολλοῦ λαοῦ. Ἀτελής ἠθικοφιλοσοφικὴ μόρφωσις, συνταχθεῖσα εἴτε ὑπὸ ἐπιστημονικῆς εἰδικότητος, εἴτε ὑπὸ ἀδοκίμου ὑλικῆς εὐμαρείας, εἴτε ὑπὸ τῆς ἐπαγγελμα-

τικῆς κοπώσεως καὶ συνθηθείας εἴτε ὑπὸ βιωτικῶν ἀτυχημάτων ἄγει τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων τούτων εἰς τινὰ ἄχρουν θρησκευτικῶν ἐκλεκτισμῶν, ὅταν δὲν φέρῃ αὐτοὺς εἰς παντελῆ ἀδιαφορίαν. Καὶ ὅμως οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀποτελοῦσι τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἐργασίας, εἶνε μεγάλοι τροχοὶ τῆς κοινῆς μηχανῆς, τῆς καταρξαζομένης τὴν ἱστορίαν τῆς φυλῆς ἡμῶν καὶ οἱ ἄνδρες οὗτοι πεινώσι τὴν ἠθικοθρησκευτικὴν πείναν, ἐπαισθητὴν μὲν κατ' ἀρχάς, εἶτα δὲ ἄγουσαν εἰς τοπικὴν πνευματικὴν ἀτροφίαν. Πρέπει ν' ἀδιαφορήσῃ ἀρὰ γε ἡ «Εὐσέβεια» πρὸς τὴν ἔστω ἐκουσίαν ταύτην πείναν ἐκείνων, οἵτινες διδάσκουσι τὰ τέκνα τοῦ λαοῦ ἡμῶν, εἰσέρχονται παρ' αὐτῶν ὡς ἰατροί, ὡς πνευματικοί, ὡς διαχειρισταὶ τῶν ὑλικῶν αὐτῶν ὑποθέσεων ; Εἶνε ἀρὰ γε ἀδιάφορον ἂν αἱ ἐπαγγελματικαὶ ἀντιθέσεις μὴ μετριάωνται ὑπὸ ἠθικῆς τινας γενικωτέρας ἀρχῆς, ἀρχῆς ἀμοιβαίων θυσιῶν εἰς ἀνώτερόν τι ἰδεώδες, θυσιῶν τοῦ ἀπόμενου εἰς τὸν βωμὸν τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ;

Εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα οἱ ἄνδρες οἱ διοικοῦντες σήμερον τὰ τῆς «Εὐσεβείας» ὑπὸ τὴν ὑψηλόφρονα ἡγεσίαν τῆς Ὑμετ. Σεβασμιότητος θ' ἀποκρίνονται πάντως δι' ἐνὸς ἀνυποκρίτου οὐχί. Ὡς ἡ «Εὐσέβεια» οὕτω καὶ ὁ «Ἱερὸς Πολυκάρπος» δὲν θὰ εἶνε ἡμερόβια, ὡς ἄλλαι ὁμοίαι ἐπὶ ἄλλου ἐδάφους ἐπι-

χειρήσεις. Ἐπιδοκιμασθεὶς δὲ ἐν εὐρυτάτῳ κύκλῳ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐν Ἀνατολῇ κόσμου, ὡς μὴ δειλιάσει, λελογισμένως βεβαίως, νὰ εὐρύνη τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ. **Τὸ ἱστορικὸν καὶ κριτικὸν στοιχεῖον** εἶνε προφανῆς ἀνάγκη διὰ τὴν μείζονα εὐδοκίμησιν τοῦ περιοδικοῦ, τηρουμένου, ἐννοεῖται, πάντοτε τοῦ ἀρχικοῦ χαρακτήρος αὐτοῦ. Εἰσηγοῦμαι δὲ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ στοιχείου τούτου οὐ μόνον διὰ τὸ ἀναμφισβητήτως ἐπαγωγὸν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνωτέραν τάξιν τῶν ἀναγνωστῶν, ἀλλὰ καὶ διότι σήμερον ἡ ἱστορία καὶ ἡ κριτικὴ ἐν τῷ κύκλῳ τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων εἶνε μέγιστοι παράγοντες καὶ πειθοῦς καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς ἀληθείας, διότι μόνον οἱ ἀποθανόντες τὸν ἡθικὸν θάνατον ἀρνοῦνται τὴν δύναμιν τῆς λογικῆς, κατ' αὐτῶν οὐδὲν ἰσχύει οὐδὲ αὐτὴ τοῦ Εὐαγγελίου ἡ ζείδωρος αὔρα.

Ὅταν δ' ἡ «Εὐσέβεια» κατορθώσῃ οὕτω νὰ προσηλυτίσῃ εἰς τὸ πρόγραμμα αὐτῆς καὶ τοὺς εἰρημένους παράγοντας, οἵτινες ὁμολογουμένως μεγίστην ἀσκοῦσι ῥοπήν ἐπὶ τὸν λαόν, τότε τὸ ἔργον αὐτῆς θὰ καταστῇ διπλασίως εὐκολώτερον διὰ τῆς ἐν αὐτῷ χρησιμοποίησεως ἀδιαφιλοκεντικῆς δυνάμεως.

Τῶν προβληθησομένων ἴσως τεχνικῶν ἢ ἄλλων τῆς ἐκδόσεως δυσχερειῶν θεραπεία βεβαίως ὑπάρχει, ἂν εἰς τὸν σήμερον τύπον τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάρπου» προστεθῇ δεκαπενθήμερον ἢ μηνιαῖον παράρτημα ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἢ ἕτερον τίτλον, μέλλον νὰ περιλάβῃ τὴν ἀδριότεραν ὕλην, νὰ καταστῇ δὲ οὕτω κέντρον συνεργασίας πολλῶν λογίων, μὴ ἀπολεσάντων τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν ἀναγέννησιν καὶ εἰς τὸ ἐπίζηλον μέλλον τῆς ἡμετέρας φυλῆς ἐν Ἀνατολῇ καὶ διαβλεπόντων τὸ πρὸς τοιαύτην ἐργασίαν ἕδαφος πολλῶ προσφορώτερον ἐνταῦθα ἢ πέραν τοῦ Αἰγαίου.

Ὑποβάλλων τὰς ἀνωτέρω σκέψεις μου εἰς τὴν φωτεινὴν κρίσιν καὶ τὴν φιλάδελφον εὐγένειαν τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος, ἐλπίζω, ὅτι ἐν αὐταῖς θ' ἀγαθῶν θ' ἀναγνωρίσῃ μόνην τὴν θερμὴν μου ἀγάπην πρὸς τε τὴν «Εὐσέβειαν» καὶ τὸν «Ἱερόν Πολυκάρπον» καὶ τὰς ἀρχάς, ὑπὲρ ὧν ἀμφότεροι ἀγωνίζονται ὑπὸ τὴν θαυμασίαν πνευματικὴν Αὐτῆς χείραγωγίαν, διαβεβαῖω δὲ ὅτι καὶ ὁ ἐμὸς τῆς χήρας ὀβολὸς δὲν θὰ ὑστερήσῃ νὰ ἐγκαταμιχθῇ εἰς τὰς πλουσίας συμβολὰς τῶν πολυπληθῶν τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάρπου» φίλων.

Ἐν Ὁδησσῷ. ΑΔ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ ΕΝ Τῇ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Ὁ Ὁρθόδοξος ἐν Σμύρνῃ Χριστιανικός κόσμος, στερρῶς τῶν πατρῶν ἐχέμενος καὶ τὸ θρησκευτικὸν αἶθμα ἡμέρα τῆ ἡμέρᾳ ἄνα ταυσομένως καὶ ἐν τῇ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ λατρείᾳ τοῦ Κυρίου κρατυνόμενος, μετὰ πάσης κατανύσεως καὶ μετὰ ὄντως ἀειπαύτου τάξεως καὶ εὐκοσμίας καὶ μετὰ πολλῆς τῆς πνευματικῆς ὠφελείας προσεκύνησε τὰ ἁγία Πάθη καὶ ἐφάρτασε καὶ ἐπανηγήρισε τὴν κοσμοχαρμόσυνον καὶ κοσμοσπότηριον ἐσφῆτην καὶ πανήγυριν τοῦ Καινοῦ Πάσχα, τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Καθ' ὅλην τὴν ἁγίαν καὶ Μεγάλην Ἐβδομάδα τὰ εὐσεβῆ τῶν Χριστιανῶν πλήθη συνωθῶντο ἐν ταῖς Ἱερῶν Ἐκκλησίαις καὶ εὐφροσύνης πνευματικῆς οὐ σμικρᾶς καὶ ἀνακουφίσεως μεγάλης πρόθετον ἦτο τὸ θέαμα τῆς εὐλαθεῦς ταύτης εἰς τοὺς οἴκους τοῦ Κυρίου προσελθούσης, ἀποδεικνυούσης ὅτι οὐκ εἰς κενὸν τρέχουσιν οὐδ' εἰς κενὸν κενιάζουσιν οἱ ὑπὲρ τῆς Χριστιανισμοῦ μορφώσεως τοῦ λαοῦ ἡμῶν μοχθόντες, ἐν οἷς τὴν πρώτην κατέχει θέσιν τύπος καὶ διαγραμμὸς γινόμενος τῶν τε ποιμαίνοντων καὶ τῶν ποιμαίνωμένων ὁ Σεβασμιώτατος ἡμῶν Μητροπολίτης, οὗτινος τὸ πλήρες εὐσεβείας καὶ θρησκευτικῆς ζήλου καὶ ἐν τῷ Χριστιανικῷ πνεύματι κήρυγμα καὶ πάντοτε μὲν, ἀλλ' ἰδιαίτερα κατὰ τὰς παρελθούσας ἁγίας ἡμέρας, ἀδιακόπως ἐν τῇ τῆς Ἱερῆς Μητροπολιτικῆς ναοῦ καὶ ἐν τῇ Ἱερῆς Αὐτοῦ Μητροπόλει ἡκούετο. Τῇ ἐπαρὰ τὸν ναὸν τούτου ἐπόμενοι οἱ ἐμπειστημένοι ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ τὸ μέγα ἔργον καὶ διακόνημα τοῦ κηρύγματος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ἔσπεσαν ἀφειδῶς τὸν καλὸν σπῆρον, ἀπεκδεχόμενοι ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι οὗτος εὐλογηθήσεται ὑπὸ τοῦ Ἱερωγῶ καὶ ἀποδώσει τοὺς προσδοκώμενους εὐχόμενος καὶ ἀγαλαῶς καρπούς.

Περὶ τῶν καρπῶν τούτων τοῦ Χριστιανικοῦ γωργίου προκείμενος, μετὰ χαρᾶς εὐνοήτου γνωρίζει τοῖς ἀναγνώσταις αὐτοῦ ἡ

διεύθυνσις τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάρπου», εἰταὶ παραινετικαὶ καὶ ἐπανειλημμένα ἐγκύκλιοι τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, αἱ δημοσιευθεῖσαι ἐν τῇ μετὰ χείρας περιοδικῇ καὶ ἐν τῇ ἐγχωρίῳ τύπῳ καὶ ἀναγνωσθεῖσαι ἐπ' ἐκκλησίαις, ἀπέφερον τοὺς προσδοκώμενους καρπούς, διότι κατὰ μὲν τὰς κατασκευατικὰς ἀκολουθίας τῶν ἁγίων Παθῶν καὶ ἰδίως τοῦ Ἐπιταφίου, οὐδεμίαν παράφορον καὶ ἀντίθετον πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἡκούσθη εἴτε γυναικεία φωνὴ εἴτε ὄθνητα τετράφωνος μουσικῆ εἴτε ἐνόργανος τοιαύτη, πέθιμα, ὡς μέχρι σήμερον εἴθιστο, παιανίζουσα ἐμβατήρια καὶ συνουθεύουσα τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐπιταφίου, ἀλλὰ τὰ πάντα ἐγένοντο, ὡς ἀπαίρει ὁ θεὸς Ἀπόστολος, ἠσχημένως καὶ κατὰ τάξιν, κατὰ δὲ τὴν λαμπροτόρον τοῦ ἁγίου Πάσχα ἡμέραν καὶ δὴ κατὰ τὴν πρώτην λεγαμένην Ἀνάστασιν, εὐχῆς τοῦ Μητρ. ναοῦ, ὅπου ἐλάχιστοι εὐτυχῶς καὶ ἐπὶ δακτύλων ἀριθμούμενοι ἀνυπότακτοι δὲν συνεμαρτάθησαν πρὸς τὰς περὶ πυροβολισμῶν παρακελεύσεις καὶ νοουθεσίας τοῦ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν Μητροπολίτου, διότι ἐν ταῖς ἀδελφαῖς τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ συρρέουσι πανταχόθεν ἐξ ὅλων τῶν ἐνοριῶν οὐ μόνον οἱ φιλόθηρσοι ἀλλὰ οἱ φιλοπαίγμενος, ἵνα παίζουσιν ἐν οὐ παικτοῖς, ἐν πᾶσι τοῖς λοιποῖς παρατηρήθη παντελῆς σχεδὸν ἀποχὴ ἀπὸ τοῦ βαρβάρου καὶ βαρβάρως ἀρμύζοντος τούτου ἐθίμου, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι ἤρχισεν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν Χριστιανῶν νὰ ἐκλάμπῃ τὸ τῆς ἀληθείας φῶς, ὅπερ εὐχόμεθα νὰ φωτίσῃ ὀλοτελῆς αὐτοῖς εἰς δόξαν Χριστοῦ καὶ σωτηρίαν αὐτῶν.

Ἡ χαρμόσυνος ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως ἐγένετο περιπλήον ἀφορμὴ ἐκδηλώσεως ἐκ μέρους μὲν τῶν Χριστιανῶν στοργῆς καὶ ἀγάπης ἀκραιφνοῦς πρὸς τὸν πνευματικὸν αὐτῶν ἄρχοντα, τὸν ἐμπειστημένον τὴν πνευματικὴν αὐτῶν χειραγωγίαν, ἐκ μέρους δὲ τῶν Προσένων τῶν ἔνων κρατῶν ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν Ἐθνάρ-

χῆν τοῦ Ἑλληνοθωμανικοῦ ἐνταῦθα Ἑθνοῦς. Ἰδαίτατα δὲ οἱ ἐκκλησιολογοὶ Κύριοι πρόσθεν τῶν ὀρθοδόξων Κρατῶν Ρωσίας καὶ Ἑλλάδος, οἵτινες μετὰ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν καὶ ἐν ἐπισήμῳ στολῇ μετέσχον τῆς τελευταίας τῆς δευτέρας λεγομένης Ἀναστάσεως, ἀπέδειξαν ὅτι ὁρίζεται ἀκραιφνῆς ἀγάπη καὶ ἀλληλεγγύη καὶ σύνδεσμος ἔρηκτος ἐν Κυρίῳ μετὰ τῶν ἀπασῶν τῶν ὀρθοδόξων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν.

Κατὰ τὴν Β'. Ἀνάστασιν ἡ Α. Σ. ὠμίλησεν διὰ μακρῶν πρὸς τὸ ἀσφικτικῶς συσσωρευμένον μέχρι πληθῆος τοῦ λαοῦ ἐν ταῖς ἀλλοδαφαῖς τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ περὶ τοῦ θριάμβου τοῦ ἔργου τοῦ Ἀναστάντος Ἰησοῦ, πρὸς τὸν ὅποιον, εἶπεν, ὅτι σήμερον ἀνέρχεται κολοσσιαῖος, παγκόσμιος, οὐρανομήκης ἄνεμος ἐξ ὧν τῶν Ἰσπερῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἀπέραντον θυσιαστήριον ἐφέτος, ὁπόθεν εἰς ἅνω τῶν 600 γλωσσῶν καὶ διαλέκτων τονίζονται ὅμοιαι καὶ προσφέρονται ὡς εὐχαριστήριος θυσία πρὸς τὸν Σωτήρα τοῦ κόσμου, ὅστις ἀναστὰς αὐτὸς ἀνέστησεν καὶ σύμπασαν τὴν πεπτωκυῖαν ἀνθρωπότητα.

Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ἡ διεύθυνσις τοῦ «Ι. Πολυκάρπου» τῆ Κυρίῳ τὴν ὀφειλομένην ἀποδίδουσα εὐχαριστίαν, ἀναπέμπει αὐτῷ τὴν θερμὴν εὐχὴν, ὅπως ἐνισχύων τοὺς Χριστιανούς διὰ τοῦ ἁγίου Αὐτοῦ Πνεύματος ἐν τῇ πίστει, καταστήσῃ αὐτοὺς τέκνα φωτός καὶ ἀξίους τῆς ἐπηγγελμένης Αὐτοῦ βασιλείας κληρονόμους.

Ι. ΠΟΥΚΑΡΠΟΥ ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ. Δοξολογίαν ἀναπέμπει ἡ διεύθυνσις τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάρπου» τῷ Πατρὶ τῶν φώτων, εὐδοκήσαντι ἐν τῷ ἀπειρῷ Αὐτοῦ ἐλεεινῷ ἀξιώσει αὐτῆν, ἵνα ἐπ' αἰσίσις κλείσῃ

τὸν πρῶτον ἐνιαυτὸν τῆς γραπτῆς τοῦ λόγου Αὐτοῦ διδασκαλίας καὶ ἐπ' εὐλογίαις ἀξέσῃται ἀπὸ τοῦ παρόντος φυλλαδίου τοῦ δευτέρου.

Ἡ μέχρι τοῦδε γενομένη ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ συγγραμμάτι πνευματικῆ ἔργασία καὶ ἡ ἐνθέρμος ὑποδοχὴ καὶ ἡ εὐκρινῆς ἐκτίμησις, ἧν ἔσχον αὐτῆ παρὰ τοῖς εὐσεβεῖσι χριστιανοῖς, ὧν πλείστοι ὄσοι λαϊκοὶ τε καὶ κληρικοί, μετὰ τῶν ὁποίων διακρίνεται Πάναγ. Πατριάρχαι καὶ Σεβασμ. ἀρχιερεῖς καὶ ἄλλοι βαθμῶν κληρικοί, εὐσεβόφρονες καὶ πνεύματος Θεοῦ πληρεῖς, γραπτῶς τε καὶ προφορικῶς ἐυμενεῖς κρίσεις ἐξήνεγκαν καὶ ἐπαινοῦς διὰ τὸ ἔργον τούτο, οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐνίσχυσιν καὶ ἐγκαρδίωσιν παρέχουσιν αὐτῇ, ἵνα «ἐπέκταθῇ τοῖς ἐμπροσθεν» κατὰ τὸν ἀπόστολον καὶ συνεχίσῃ σὺν Θεῷ ἀρωγῶν τὸ ὅσῳ χαλεπὸν τόσῳ καὶ ψυχωφελὲς ἔργον, ὅπερ ἀνέλαβεν.

Ἐκφράζουσα δὲ ἐπὶ τούτοις ἡ διεύθυνσις τὰς θερμὰς αὐτῆς εὐχαριστίας τοῖς τε πολυτίμοις αὐτῆς συνεργάταις, ὧν οἱ πλείστοι ἀφιλοκερδῶς καὶ εὐαγγελικῶς τὰ ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου ἐργάζονται, ὡς καὶ πᾶσι τοῖς φίλοις καὶ ἀγαπητοῖς συνδρομηταῖς καὶ ἀναγνώσταις τοῦ περιοδικοῦ, ὑπισχνεῖται ὅτι πᾶσαν θέλει καταβάλλει προσπάθειαν, ἵνα ὀρθοτομηθῇ ἀξίως ὁ λόγος τῆς ἀληθείας, ἵνα ἀρθεύηται ἀφθρόως καὶ δαψιλῶς ὁ πνευματικὸς τοῦ Κυρίου κήπος διὰ τῶν ἑθιθῶν τῆς ἐναρέτου παιδείας καὶ ἵνα ἡ Σοφία τοῦ Κυρίου, γενομένη ἡμέρα τῆς ἡμέρας κτήμα τῶν πιστῶν ἀναφαίρετον, «ἐν Ἰακώβ κατασκηνώσῃ, κατὰ τὸν σοφόν, καὶ ἐν Ἰσραὴλ κατακληρονομήσῃ».

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρνῃ	Γρ. ἀρχ.	24
» ταῖς ἐπαρχίαις	»	30
» τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	7

Ἐκαστον τεύχος μεταλ. 2

Ἱπεύθυνος: Π. Γ. ΔΟΥΚΕΛΛΗΣ = Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ο ΕΡΜΗΣ.